

STEEN VAN TULLY

**Hoe kan ik mij met het zwart zo verbinden
dat daar leven in komt?**

Irene van der Laag beelden kunstenaar

KOOLSTOF en STIKSTOF

Verslag van de stoffendag 2016

Zwart

Het was een impulsieve actie om mijn werk te willen laten zien bij de stoffendag over koolstof en stikstof. Ik dacht: "kool, daar werk ik ook mee als kunstenaar". En zoals dat soms gaat, kon het op de valreep nog geregeld worden.

Op deze dag waren er verschillende werken te zien met o.a. houtskool, grafiet, carbon (dat heet zo maar bestaat voornamelijk uit roet), Kasselse en Romeinse aarde (waar ook ijzeroxide in zit), Venetiaanse aarde (dat lijkt op een lichte oker), groene aarde, kalkviolet, Champagne krijt en puimsteen. Die stoffen zijn verwerkt in krijt, in verf, en inkt die ik deels kant en klaar koop, zoals in de vorm van pastelkrijt en o.i. inkt, of waarvan ik de grondstoffen zelf verwerk door ze fijn te wrijven en te mengen zodat ik ermee kan schilderen. Ook heb ik een serie schilderijen gemaakt van dennen-as, die as voert je binnen in een heel andere wereld.

Het trof me dat de beschrijvingen van het ontstaansproces van de koolstof aansluiten bij mijn ervaringen in het werken ermee. Ook het gebruik van deze stoffen voor de bodemvruchtbaarheid lijkt een proces dat ik als kunstenaar herken.

Ooggetuige

Carbon, o.i inkt, Venetiaanse Aarde, chamotte klei, Champagnekrijt

Aanleiding tot deze schilderijen is de onmacht die ik voel als ooggetuige van alle leed en onrecht in de wereld, wat ontmoet ik daar?

In het eerste schilderij is carbon-zwart en inkt met Venetiaanse aarde

In het tweede schilderij is voor het zwart chamotte klei geschilderd.

Naar de derde toe zie je een grote sprong, daartussen zit nog een puur zwart schilderij dat er nu niet tussen staat, hier is voor het zwart kalkviolet geschilderd. Je kunt vooral de diepte van het zwart, en het lichte violet met de ruimte daartussen beleven.

De koolstof ontstaat in verschillende vormen over een lange periode als neerslag vanuit een kosmisch en vitaal gebied vol levenskrachten. Uit die neerslag heeft zich het leven teruggetrokken, het is fysiek, aards en donker geworden. In de beeldende kunst wordt koolstof gebruikt als grafiet, houtskool, en als basis voor verschillende aarde-pigmenten. Denk aan die donkere kleuren van Jeroen Bosch, aan Grünewalds Isenheimer Altar, en aan de diepe zwarten van Rembrandt die hij bijvoorbeeld gebruikt in zijn portretschilderijen. Steeds gaat het over duisternis en licht.

Het duister is een groot gebied waarin je verschillende routes kunt volgen, afhankelijk van je startpunt. Je komt er bijvoorbeeld binnen via pijn en verdriet, via eenzaamheid en verlatenheid, het kan een uitdrukking zijn van de afgrond die je kunt ervaren. Door in dat diepe zwart te gaan, en er vorm aan te geven, kun je een wereld van troost en warmte binnengaan. Wat leeg en kaal was, kan veranderen in een weidse ruimte van warmte, omhulling, troost. Een wereld waar niets buiten valt, maar die alles omvat en verbindt.

IN HET DUISTER GAAN

*Zwart en rood - het duister begint te klinken
diverse zwarten*

Luisteren - carbon, kalkviolet pastelkrijt:

DIAMANT

Een ander aspect van de koolstof is het ontstaan van diamant, onder hoge druk. Deze relatie met het licht merk je al direct wanneer je met houtskool/grafiet gaat werken. Door je werk donker te maken versterk je de werking van het licht. Maar er is nog een ander aspect van dat donker en het licht. Wanneer je diep die duisternis in gaat, kan er een heel nieuw licht beleefbaar worden. Dit innerlijke

aspect ervaar ik in het werk van Bosch, Grünewald en Rembrandt. In sommige van mijn diep zwarte schilderijen is dat licht, dat niet geschilderd is, ook sterk beleefbaar.

Een andere ervaring met het zwart is de beleving van de stilte. In het zwart valt alle ruis weg, en alle overdonderende herrie van de dag. Er ontstaat een stilte die niet leeg is, maar diep, heel diep. Vol met wat verborgen is, vol vermoeden, vol geheimen, vol 'zijn', vol toekomst.

Een musicus zei eens tegen me "jouw zwarte schilderijen zijn als rusten in de muziek".

Opstanding

Door het werken met het zwart, met de koolstof in verschillende vormen, kom ik een wereld binnen waar de opstandingskrachten beleefbaar worden. Dat gaat niet vanzelf, en dat is niet afdwingbaar.

Ik merk dat ik op weg moet gaan, dat duister in, en dat warmte en licht je daar tegemoet kunnen komen, als genade. Een weg van 'Stirb und Werde', verbonden met het Mysterie van Golgotha.

Opstanding - Pastelkrijt - roden, blauw en groen

Aarde

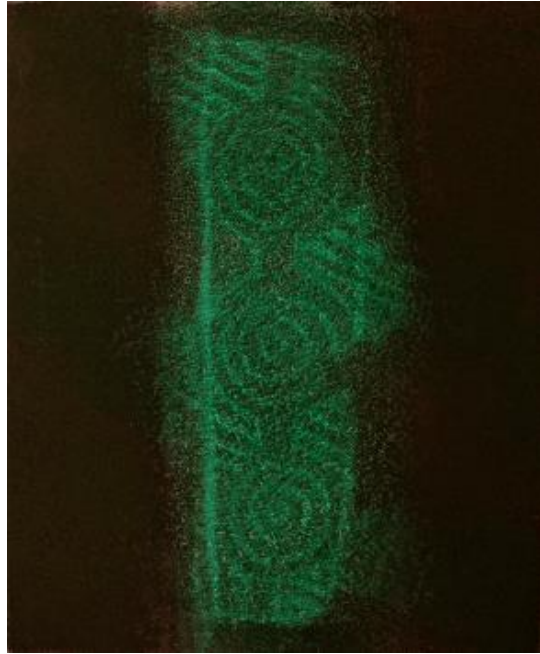

Aarde - Puimsteenkorrels - Champagnekrijt

Malagiet

STEEN VAN TULLY - CABINTEELY

Steen van Tully -linodruk met olieverf
diverse bruinen en zwarten met emerald